

Töri 03.22-26.

Sziasztok!

Folytassuk a leckéinket, TK 98. o.

Együtműködés és szembenállás a Habsburgokkal

- **Fontos hadvezér: Zrínyi Miklós (1620-1664)** (Magyarázat: A végvári háborúknál Szigetvár védőjét is így hívták, 1566-ban. Nem véletlen, mert ő a dédapja ennek a Zrínyi Miklósnak, akiről most tanulunk.)
Mutatok képet:

- Zrínyi Miklós nem csak katona, hanem költő is volt. Fontos művei: Szigeti veszedelem, Tábori kis tracta, Az török áfium ellen való orvosság. Célja: a Habsburgok tegyenel lépéseket Magyarország felszabadítására.
- Katonaként: részt vett a Habsburgok által szervezett téli hadjáratban. Fontos csata: 1664 – szentgotthárdi csata.
- I. Lipót Habsburg uralkodó, és magyar király is egyben (Az ország nyugati fele) békét kötött a törökkel – Ez volt a Vasvári béke. Tartalma: a Zrínyi által megszerzett területeket vissza kell adni a töröknek, aki cserébe nem indít támadást.
- 1664-ben Zrínyi Miklóst vadászbaleset érte – egy vadkan ölte meg.

Egy korabeli kép erről:

- Zrínyi halála után a nemesek elégedetlenek voltak a Habsburgok intézkedéseivel

- **Wesselényi Ferenc lett a nemesek vezetője, aki úgy lépett fel a Habsburgok ellen, hogy kapcsolatot keresett a törökkel**

(Magyarázat: Mivel a magyar nemesek a török kiűzését a Habsburgoktól várták, Wesselényi inkább a törökkel akart egyezkedni, mert úgy érezte, nem számíthatnak az osztrákokra.

Egy híres latin kifejezés: „sub rosa” azt jelenti magyarul: a rózsá alatt, amit úgy kell értelmezni, hogy titokban. Ennek az a magyarázata, hogy a sárospataki várban, annak a teremnek a tetejét, amiben összegyűltek Wesselényiék, a mennyezetét rózsák díszítik. Itt tanácskoztak titokban, azaz a rózsák alatt, tehát latinul: sub rosa)

Erről a teremből lenne szó – Sárospatak, a mennyezetén a rózsák

Ő Wesselényi Ferenc

- A Habsburgok rájöttek a szervezkedésre, a nemesi vezetőket vagy börtönre, vagy halálra ítélték.
- I. Lipót úgy büntette a nemesek szervezkedését, hogy nem hívott össze országgyűlést. A magyar végvárokat zsoldos katonákra cserélte a magyarokat, adókat emelt, a protestáns vallásúakat üldözte.
- A nemesek továbbra is ellenálltak: sokan fegyvert ragadtak – a vezetőjük Thököly Imre lett.

Ő Thököly Imre

- Thököly, és az őt támogató fegyveres nemesek önmagukat kurucnak nevezték el.
- Csapataival 1682-ben kiűzte a Habsburg katonákat az ország északkeleti feléről, és elnevezte a területet: Felső-magyarországi Fejedelemségnek, amiben a fejedelem ő maga volt. A törökkel kiegyezett, adót fizetett neki, cserébe nem támadták meg. Feleségül vette Zrínyi Ilonát. (Neki a nagybátyja a költő-hadvezér Zrínyi Miklós, akiről most tanultunk.) Thököly így nagy vagyonra tett szert.

- Magyarország így már 4 részre szakadt:
 1. Magyar Királyság (nyugat – Habsburg uralom)
 2. Erdély (keleti rész)
 3. Hódoltság (török uralom)
 4. Felső-magyarországi Fejedelemség

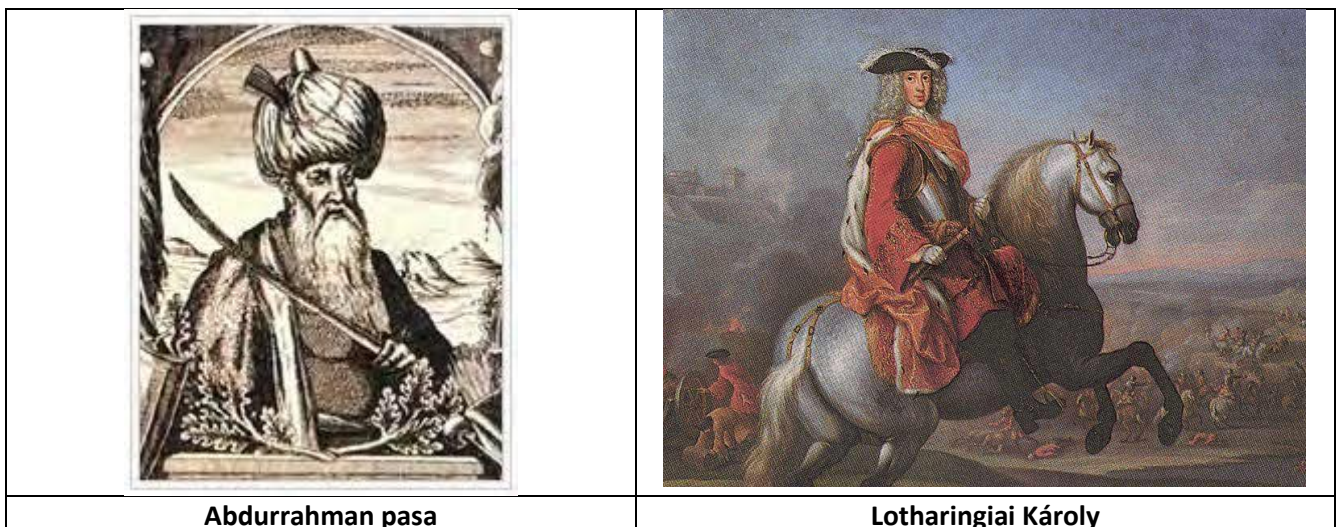
A török kiűzése

- A török csapatok 1683-ban újra Bécsre támadtak, de a város felmentették az osztrák, német és lengyel csapatok.
- XI. Ince pápa egy török ellenes szövetséget hozott létre 1684-ben – ez volt a Szent Liga.

Ő XI. Ince pápa

- A Szent Liga tagjai: Habsburg birodalom, Velencei Köztársaság, Pápai Állam, Lengyel-Litván Unió, Bajorország, Svédország, Oroszország
- Fontos céljuk: Buda visszafoglalása.
- A hadseregük kb. 80.ezer fő, ebben 15ezer magyar (Thököly serege).
- 1686 – a Szent Liga megindítja a háborút – Buda ellen – Lotharingiai Károly vezeti őket. Budát Abdurrahman pasa védi.

- A csata elején Károlyt visszaverik a törökök, de a Liga csapatai legyőzik a török felmentő csapatokat. Ágyúkkal szétlőtték a vár falait, amin betörtek a várba, és lemészárolták a törököket.

- **A Liga csapatai nem csak Budát szabadították fel, hanem teljesen kiszorították a törököt az országból: Thököly fejedelemségéből és Erdélyből is. Ezeket a Habsburgok foglalták el.**
- **1699-ig tartott a háború, ennek a vége: karlócai béke**
- **Magyarországon vége a 150 évig tartó török uralomnak**
- **A Habsburgok kezére került Magyarország, az uralkodó I. Lipót korlátlan királyi hatalmat vezetett be: abszolutizmus.**